

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 541/2023
06.06.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бате Цветковића, председника већа, Мирољуба Томића, Татјане Вуковић, Биљане Синановић и Бојане Пауновић, чланова већа, са саветником Звезданом Говедарица Царић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела превара у продуженом трајању из члана 208. став 4. у вези става 1. у вези члана 61. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Решада С. Плојовића, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Новом Пазару К 806/15 од 19.09.2022. године и Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 798/22 од 27.01.2023. године, у седници већа одржаној дана 06.06.2023. године, већином гласова, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Решада С. Плојовића, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Новом Пазару К 806/15 од 19.09.2022. године и Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 798/22 од 27.01.2023. године, у односу на повреду закона из члана 438. став 1. тачка 9) Законика о кривичном поступку, док се захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног у преосталом делу, **ОДБАЦУЈЕ**.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Пазару К 806/15 од 19.09.2022. године, окривљени АА, оглашен је кривим због извршења продуженог кривичног дела превара из члана 208. став 4. у вези става 1. КЗ у вези члана 61 КЗ и осуђен на казну затвора у трајању од 2 (две) године, као и на новчану казну у одређеном износу од 300.000,00 динара, коју је дужан да плати у року од три месеца од дана правноснажности пресуде, а уколико је не плати у одређеном року, суд ће новчану казну заменити казном затвора, тако што ће за сваких започетих 1.000,00 динара новчане казне одредити један дан казне затвора. Истом пресудом окривљени је на основу члана 264. став 1. ЗКП обавезан да надокнади трошкове кривичног поступка, о чијој ће висини суд накнадно одлучити посебним решењем. Окривљени је обавезан да на име паушала плати суду износ од 35.000,00 динара у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде под претњом извршења, као и да оштећеном ББ на име имовинскоправног захтева у целини исплати

износ од 44.000 евра у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде под претњом извршења.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 798/22 од 27.01.2023. године, одбијене су као неосноване жалбе окривљеног АА и његовог браниоца и пресуда Основног суда у Новом Пазару К 806/15 од 19.09.2022. године, потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда, захтев за заштиту законитости поднео је бранилац окривљеног АА, адвокат Решад С. Плојовић, у смислу члана 485. став 1. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји захтев за заштиту законитости као основан и да у целини или делимично укине побијане пресуде и предмет врати на поновну одлуку или да преиначи у целини или делимично првостепену одлуку и одлуку донету у поступку по редовном правном леку тако што ће окривљеног ослободити од оптужбе.

Врховни суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног Врховном јавном тужиоцу, па је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештења Врховног јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета са правноснажним пресудама против којих је захтев за заштиту законитости поднет, те је, након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА је неоснован у односу на повреду закона из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП, док је у преосталом делу недозвољен и нема законом прописан садржај.

Бранилац окривљеног АА, адвокат Решад С. Плојовић, у поднетом захтеву за заштиту законитости указује да је побијаним правноснажним пресудама учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП, коју образлаже наводима да је првостепени суд прекорачио оптужбу на тај начин што је окривљеног огласио кривим за извршење кривичног дела превара у продуженом трајању из члана 208. став 4. у вези става 1. КЗ у вези члана 61. КЗ, а када се има у виду да је оптужним актом, прецизираним 19.09.2022. године, окривљеном стављено на терет извршење кривичног дела превара из члана 208. став 1. КЗ. Према ставу одбране окривљени је преквалификацијом кривичног дела превара из члана 208. став 4. КЗ, за које је оглашен кривим и осуђен првостепеном пресудом, стављен у неповољнији положај, при чему је нејасно да ли се окривљеном стављају на терет два кривична дела из члана 208. став 4. или два кривична дела из члана 208. став 1. КЗ.

Одредбом члана 420. став 1. ЗКП је прописано да се пресуда може односити само на лице које је оптужено и само на дело које је предмет оптужбе садржане у поднесеној или на главном претресу измењеној или проширеној оптужници. Дакле, из цитиране законске одредбе произилази да између оптужбе и пресуде мора постојати идентитет и подударност у погледу субјективне и објективне истоветности дела.

Прекорачење оптужбе на штету окривљеног подразумева измену чињеничног описа дела, који је дат у оптужном акту додавањем нове радње извршења, односно веће криминалне воље окривљеног, на који начин се погоршава његов положај у погледу правне оцене дела или правне квалификације.

У конкретном случају, правноснажне пресуде се односе на исто лице, а битна обележја кривичног дела у односу на окривљеног су иста у диспозитиву прецизираног оптужног акта, као и у изреци првостепене пресуде, тако да постоји истоветност чињеничног описа радње између предметног кривичног дела из изреке пресуде са чињеничним описом радње извршења дела датог у оптужном акту.

Имајући у виду да је одредбом члана 420. став 2. ЗКП прописано да суд није везан за предлоге тужиоца у погледу правне квалификације кривичног дела, то се у конкретном случају не може сматрати да је првостепени суд прекорачио оптужбу тиме што је окривљеног осудио за кривично дело преваре у продуженом трајању из члана 208. став 4. у вези става 1. у вези члана 61. Кривичног законика.

Сходно изнетом, неосновани су наводи браниоца окривљеног којима се указује да је правноснажним пресудама против којих је захтев поднет, учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП.

Одредбом члана 484. ЗКП прописано је да се у захтеву за заштиту законитости мора навести разлог за подношење (члан 485. став 1.), што у случају подношења захтева за заштиту законитости због повреде закона (члан 485. став 1. тачка 1) ЗКП) подразумева опредељење одређене повреде закона због које окривљени, преко браниоца може поднети овај ванредни правни лек (члан 485. став 4. ЗКП) и образложење у чему се конкретно састоји повреда закона истакнута у захтеву, а у случају из члана 485. став 1. тачка 2) и 3) ЗКП, мора се доставити одлука Уставног суда или Европског суда за људска права.

Бранилац окривљеног АА као разлог подношења захтева за заштиту законитости истиче и повреду закона из члана 438. став 1. тачка 10) ЗКП, а која повреда представља законом дозвољен разлог за подношење захтева за заштиту законитости окривљеном преко браниоца, у смислу члана 485. став 4. ЗКП.

Међутим, у образложењу захтева, бранилац окривљеног не описује у чему се конкретно састоји истакнута повреда закона, тако да захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног, а у смислу напред цитиране законске одредбе, у овом делу нема законом прописан садржај.

Бранилац окривљеног надаље у поднетом захтеву правноснажне пресуде побија због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, односно повреде закона из члана 440. ЗКП. С тим у вези наводи да је окривљени и пре подизања оптужнице вратио оштећеном углавном сав износ новца, да је уредно плаћао рате према закљученом уговору о зајму, што указује да је на тај начин признао да према оштећенима има извесна дуговања. Све ове чињенице, према ставу одбране су се могле третирати као грађанскоправни однос, а не кривично дело, јер би се правилним утврђивањем истих дошло до закључка да код окривљеног није постојао директан умишљај као битан елемент кривичног дела које је окривљеном стављено на терет. На описани начин, бранилац окривљеног указујући на повреду закона из члана 440. ЗКП, полемиче и оспорава закључке како првостепеног, тако и другостепеног суда, а у вези свих утврђених чињеница на страни окривљеног, везаних за извршење предметног кривичног дела, износећи истовремено сопствену оцену доказа и утврђеног чињеничног стања.

Поред изнетог, бранилац окривљеног означава и образлаже и повреде закона и то из:

-члана 438. став 2. тачка 3) у вези члана 15. став 2. и члана 16. став 5. ЗКП, а везано за терет доказивања оптужбе;

-члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП уз наводе да је пресуда противуречна сама себи, а да су разлози пресуде противуречни изреци, разлози о чињеницама које су предмет доказивања нејасни и у знатној мери противуречни, а да постоји и знатна противуречност између онога што се наводи у разлозима пресуде о садржини исправа или записника о исказима датим у поступку и самих тих исказа и записника.

Међутим, погрешено и непотпуно утврђено чињенично стање, односно повреда закона из члана 440. ЗКП, као и повреде закона из члана 438. став 2. тачка 3) у вези члана 15. став 2. и члана 16. став 5. ЗКП, 438. став 2. тачка 2) ЗКП, нису предмет разматрања од стране Врховног суда у поступку по захтеву за заштиту законитости, дакле, нису дозвољени разлози, у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП, за подношење овог ванредног правног лека од стране окривљеног преко браниоца, због чега је Врховни суд захтев за заштиту законитости бранилаца окривљеног АА, у овом делу одбацио као недозвољен.

Такође, бранилац окривљеног наводи да у конкретном случају не постоји континуитет у виду временске повезаности између два кривична дела, на основу кога би се кривично дело могло сматрати продуженим кривичним делом у смислу члана 61. КЗ и суштински указује на повреду закона из члана 439. тачка 2) ЗКП.

Због повреде закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, подношење овог ванредног правног лека, дозвољено је окривљеном преко браниоца, међутим, када се има у виду да је окривљени АА правноснажном пресудом оглашен кривим због кривичног дела превара у продуженом трајању из члана 208. став 4. у вези става 1. у вези члана 61. Кривичног законика, а не због два кривична дела превара из члана 208. став 4. у вези става 1. КЗ, то би у овом смислу испитивање правноснажне пресуде било на штету окривљеног. С обзиром на то да бранилац није овлашћен да предузима радње (па и да подноси захтев за заштиту законитости) на штету окривљеног у смислу члана 71. тачка 5) ЗКП, то је Врховни суд ове наводе захтева оценио као недозвољене.

Са изнетих разлога, налазећи да побијаним пресудама нису учињене повреде закона из члана 439. став 1. тачка 9), Врховни суд је на основу члана 491. ЗКП, захтев за заштиту законитости у односу на наведену повреду закона одбио као неоснован, док је у осталом делу на основу члана 487. став 1. тачка 2) ЗКП у вези члана 485. став 4. ЗКП и члана 487. став 1. тачка 3) у вези са чланом 484. ЗКП, одлучио као у изреци пресуде.

Записничар – саветник
Звездана Говедарица Царић,с.р.

Председник већа – судија
Бата Цветковић,с.р.

За тачност отправка
управитељ писарнице
Марина Антонић